

ČESKO CHUDOBE

European NGO confederation
for relief and development

Je správné v současné době omezovat rozvojovou spolupráci?

Praha, 19.5.2009 - Ve dnech 18. a 19. května se v Bruselu koná zasedání Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC). Česká republika zde předsedá jednání ministrů členských zemí Evropské unie. Zprávy z přípravné fáze tohoto jednání nepřinesly příliš pozitivní závěry - státy EU podle nich nedodržují svá ustanovení týkající se financování rozvojové spolupráce, naopak mnohé členské země oznámily omezování poskytované pomoci.

Právě u příležitosti zasedání GAERC se proto nevládní neziskové organizace z celé EU rozhodly připravit společnou zprávu o financování rozvojové spolupráce, a to jak na úrovni Unie, tak i jednotlivých členských států. Zveřejněna byla 14. května v Bruselu a dalších metropolích členských zemí, včetně Prahy. Za Českou republiku se na její přípravě podílelo České fórum pro rozvojovou spolupráci (FoRS).

V loňském roce vyčlenily vyspělé země na pomoc rozvojovým zemím celkem 119,8 miliardy amerických dolarů, z toho EU více než polovinu. Jedná se o přibližně 0,40 % evropského HND (hrubého národního důchodu). Výdaje čeká jen další snižování - do roku 2010 poskytne EU o 40 miliard EUR méně, než kolik dříve kolektivně slíbila. Nevládní organizace přitom vyčítají vládám jednotlivých států, že své statistiky navíc ještě nafukují o částky, které vůbec nemají jakýkoliv přímý dopad na lidi žijící v chudobě. Například z 50 miliard EUR, jež EU loni na pomoc poskytla, směřovalo 5 miliard na splácení dluhů, jež mají rozvojové státy vůči jiným organizacím, 2 miliardy byly vyhrazeny na výdaje na zahraniční studenty a 1 miliarda šla na pobyt a navracení uprchlíků. Rozvojová spolupráce tedy ve výsledku činila vlastně jen 0,34 % HND celé EU. EU se přitom již dříve zavázala, že do roku 2015 bude na rozvojovou pomoc směřovat 0,7 % svého HND, což se při současných trendech jeví jako nereálný předpoklad.

Některé evropské státy poskytují "pomoc" na základě svých vlastních priorit a vlastně nehledí na skutečné potřeby rozvojových zemí. Třeba Švédsko nebo Itálie se vyslovily pro rozšíření směrnic Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) tím způsobem, aby do rozvojové pomoci mohly být započítávány výdaje na vojenské a mírové mise. Rozvojová spolupráce se stává politickým a diplomatickým nástrojem, spíše než prostředkem ke zmírnění komplikací, s nimiž se Třetí svět potýká.

Prozatímní zkušenosti ukazují, že kvalitně realizovaná pomoc má mnohem větší dopad, než pevně dané částky, které ale mizí na neprioritní účely. Například pomoc Velké Británie a dalších donorů umožnila bezplatnou zdravotnickou péči ve venkovských oblastech v Zambii a ve výsledku výrazně zvýšila přístup ke zdravotnickým zařízením.

Svou iniciativou neziskové organizace od evropských vlád žádají, aby daly najevo solidaritu s chudými zeměmi, dodržovaly vlastní sliby, poskytovaly více pomoci, která bude mít přímý dopad na životy lidí žijících v chudobě a zajistily, že nebudou podporovat politické kroky, jež mají škodlivý dopad na rozvojový svět. České fórum pro rozvojovou spolupráci (FoRS), jež připravovalo českou zprávu, je zájmové sdružení více než 40 nestátních neziskových organizací zabývajících se rozvojovou spolupráci a humanitární pomocí. FoRS také stálo u zrodu evropské konfederace CONCORD, která reprezentuje více než 1600 humanitárních rozvojových organizací z celé EU. Bližší informace naleznete na www.fors.cz a www.concordeurope.org.